

SKUPŠTINA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Na temelju članka 39. Ustava Hercegovačko-neretvanske županije („Narodne novine HNŽ“, broj: 2/98, 4/00 i 7/04), Skupština Hercegovačko-neretvanske županije, na sjednici održanoj dana 31.05.2012. donosi

ZAKON O ZAŠTITI OKOLIŠA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se zaštita okoliša radi očuvanja okoliša i unaprjeđivanja stanja okoliša, smanjivanja rizika za život i zdravlje ljudi, sprječavanje štetnih utjecaja na okoliš i uklanjanja njihovih posljedica, osiguranja i poboljšanja kvaliteta življenja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.

(2) Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvoja.

(3) Ovim Zakonom uređuju se pravne mjere, institucije očuvanja zaštite i poboljšanja okoliša, financiranje aktivnosti vezanih za okoliš kao i poslovi i zadaci tijela uprave.

Članak 2.

(1) Okoliš ima posebnu zaštitu Hercegovačko-neretvanske županije/kantona (u daljnjem tekstu: Županija).

(2) Zahvatima u okolišu ne smije se utjecati na kakvoću življenja, na zdravlje ljudi i održivi razvoj prirode.

(3) Uporaba i iskorištavanje prirodnih dobara, upravljanje i gospodarenje pojedinim dijelovima okoliša provodi se pod uvjetima i na način propisan posebnim propisima, ako ovim Zakonom nije određeno drugačije.

Članak 3.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša su:

- a) trajno očuvanje izvornosti, biološke raznolikosti prirodnih zajednica i očuvanje ekološke stabilnosti;
- b) smanjeno korištenje, sprječavanje opterećivanja i zagađivanja okoliša, kao i poboljšanje i obnova oštećenog okoliša;
- c) zaštita ljudskog zdravlja i poboljšanje uvjeta okoliša za kvalitetu života;
- d) očuvanje i zaštita prirodnih resursa, racionalno korištenje resursa i takav način gospodarstva kojim se osigurava obnova resursa;
- e) unaprjeđenje stanja okoliša i osiguravanje uvjeta za održivi razvoj .

Članak 4.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša iz članka 3. ovog Zakona postižu se:

- a) predviđanjem, praćenjem, sprječavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš;
- b) sprječavanjem rizika i opasnosti po okoliš;
- c) zaštitom posebno oštećenih područja i poboljšavanjem stanja oštećenog okoliša;
- d) uravnoteženim odnosom gospodarskog razvoja i zaštite okoliša;
- e) poticanjem korištenja proizvoda i proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okoliš;
- f) poticanjem korištenja obnovljivih prirodnih izvora i energije;
- g) sprječavanjem zahvata koji ugrožavaju okoliš;

- h) razvijanjem svijesti o potrebi zaštite okoliša u odgojnom i obrazovnom procesu;
- i) obavješćivanjem javnosti o stanju okoliša i poticanjem njenog sudjelovanja u djelatnostima kojima je cilj zaštita okoliša;
- j) koordiniranjem gospodarstva i integriranjem socijalnog i ekonomskog razvitka sukladno zahtjevima zaštite okoliša;
- k) uspostavom i razvitkom institucija za zaštitu i očuvanje okoliša.

Članak 5.

- (1) Odredbe ovoga Zakona se odnose na:
 - a) sve sastavnice okoliša (zrak, voda, tlo, biljni i životinjski svijet, krajolik, izgrađeni okoliš);
 - b) sve vidove djelatnosti kojima je svrha korištenje i opterećivanje prirodnih resursa odnosno djelovanja na okoliš koja znače opasnost od njenog zagađivanja, zagađuju okoliš ili imaju izvjestan utjecaj na okoliš.
- (2) Ovim Zakonom utvrđuju se prava, odgovornosti i obveze pravnih i fizičkih osoba koja obavljaju djelatnosti utvrđene ovim Zakonom.

Članak 6.

Pravo na okoliš

Svaka osoba ima pravo na zdrav i ekološki prihvatljiv okoliš kao temeljno ustavno pravo, stoga je individualna i kolektivna dužnost zaštititi i poboljšati okoliš za dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja.

Članak 7.

- (1) Učinkovitost zaštite okoliša osiguravaju Skupština i Vlada Županije (u daljnjem tekstu: "Skupština i Vlada") te nadležne službe za upravu jedinica lokalne samouprave donošenjem programa i planova zaštite okoliša, te drugih dokumenata važnih za zaštitu okoliša.
- (2) Stručno obavljanje poslova zaštite okoliša i provođenje mjera zaštite okoliša osiguravaju nadležno Županijsko ministarstvo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i drugi nadležni organi županijske uprave, nadležne službe za upravu jedinica lokalne samouprave za obavljanje poslova zaštite okoliša i pravne osobe registrirane za obavljanje učinkovite zaštite okoliša.

Članak 8.

- (1) Jedinica lokalne samouprave uređuje, organizira, financira i unaprjeđuje poslove zaštite okoliša koji su lokalnog značenja.
- (2) Zaštita okoliša jedinica lokalne samouprave obuhvata:
 - a) osiguravanje uvjeta za provođenje programa zaštite okoliša,
 - b) osiguravanje praćenja stanja okoliša (monitoring) i mjerenje imisija kad je to njezina obveza,
 - c) vođenje katastra onečišćavanja okoliša, očevidnika o stanju okoliša, o mjerama zaštite okoliša i načinu obavješćivanja javnosti,
 - d) provođenje drugih mjera sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima.

II – POJMOVI

Članak 9.

Pojedini upotrijebljeni izrazi u ovom Zakonu imaju ova značenja:

- a) **Okoliš** je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda i more, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek,

- b) **Zahvat u okoliš** je svako trajno ili privremeno djelovanje čovjeka koje može narušiti ekološku stabilnost ili biološku raznolikost, te nepovoljno utjecati na okoliš,
- c) **Najbolje raspoložive tehnologije** - najefikasniji i najnapredniji stupanj razvoja aktivnosti i njihovog načina rada koji ukazuje na praktičnu pogodnost primjena određenih tehnologija (za osiguranje graničnih vrijednosti emisija) u cilju sprječavanja i tamo gdje to nije izvodljivo, smanjenje emisija u okoliš,
- d) **Plan aktivnosti** - plan prilagodbe postojećih pogona i postrojenja koji sadrže ciljeve, mjere i uvjete koji moraju zadovoljavati nove standarde zaštite svih sastavnica okoliša sa utvrđenim sredstvima u utvrđenom roku,
- e) **Elaborat zaštite okoliša** – dokumentacija koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja u kojoj su opisani svi mogući utjecaji predložene djelatnosti, zahvata, ili objekta na okoliš, kao i mjere zaštite okoliša kojim bi se nepovoljni utjecaji sveli na najmanju moguću mjeru,
- f) **Emisija** je ispuštanje ili istjecanje tvari u tekućem, plinovitom ili krutom stanju, ili ispuštanje energije (toplota, vibracije, buka) te mikrobiološkog onečišćavanja iz određenog izvora,
- g) **Imisija** je koncentracija tvari na određenom mjestu i u određenom vremenu u okolišu,
- h) **Onečišćenje okoliša** je svaka promjena stanja okoliša koja je posljedica negativnih djelovanja ili izostanaka potrebnog djelovanja, ispuštanja, unošenja ili odlaganja štetnih tvari, ispuštanja energije i djelovanje drugih zahvata i pojava, nepovoljnih po okoliš,
- i) **Štetna tvar** je tvar sa svojstvima opasnim za ljudsko zdravlje i okoliš, a to je otrovna, vrlo razdražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar, koja u određenoj količini i/ili koncentraciji ima takva svojstva,
- j) **Zagađivanje okoliša** bitno je pogoršavanje stanja okoliša i smanjivanje njegove sposobnosti obnavljanja nastalo prekoracenjem najviših dopuštenih razina onečišćenosti okoliša,
- k) **Zagađivač** je svaka pravna ili fizička osoba čije djelovanje uzrokuje zagađivanje okoliša,
- l) **Operator** je svaka fizička ili pravna osoba koje upravlja radom ili nadzire postrojenje, odnosno u slučajevima utvrđenim zakonima, osoba na koje su prenesene javne ovlasti,
- m) **Rizik** je vjerojatnost da neki zahvat ili neko djelovanje može imati posredno ili neposredno štetne posljedice za okoliš, život ili zdravlje ljudi,
- n) **Opasnost po okoliš** je prekomjerni rizik uslijed veće vjerojatnosti nastanka štete na okoliš, te zahtjeva posebno propisane mjere,
- o) **Šteta u okolišu** je oštećenje ili gubitak prirodne funkcije i svojstva ekosustava, uzrokovane gubitkom njegovih sastavnih dijelova i/ili unutarnjim poremećajem njihovih odnosa i prirodnog tijeka nastalog uslijed ljudskog djelovanja,
- p) **Ugroženi okoliš** je stanje nastalo onečišćavanjem većih razmjera okoliša na određenom području za koji se na osnovu ovog ili posebnog zakona, propisuju posebne mjere radi uspostavljanja prijašnjeg stanja, oporavka prirodne zajednice ili obnove prirodnog izvora,
- q) **Područje utjecaja** je područje ili dio prostora na kojem je izazvan izvjestan stupanj utjecaja na okoliš ili koji može nastati kao posljedica korištenja okoliša,
- r) **Praćenje stanja okoliša (monitoring)** je stalno mjerenje emisija, imisija, praćenje prirodnih i drugih pojava, praćenje kakvoće okoliša i promjena stanja u okolišu,

- s) **Upisnik o postrojenjima i zagađivanjima** je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu unošenja, ispuštanja ili odlaganja štetnih tvari u okoliš,
- t) **Organizmi** su bilo koje biološke jedinice sposobne za razmnožavanje ili prenošenje genetičkog materijala,
- u) **Mikroorganizmi** su bilo koje mikrobiološke jedinice, stanične ili bestanične, sposobne za replikaciju ili prenošenje genetičkog materijala.

III - NAČELA ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 10.

(1) Zaštita okoliša temelji se na poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, opće prihvaćenih načela i znanstvenih spoznaja.

(2) Osnovna načela zaštite okoliša su:

a) Načelo održivog razvitka

Održivost okoliša podrazumijeva:

- očuvanje prirodnog blaga na način da stupanj potrošnje obnovljivih materijala, vodnih i energetskih resursa ne prevazilazi okvire u kojima prirodni sustavi mogu to nadomjestiti i da stupanj potrošnje neobnovljivih resursa ne prevazilazi okvir prema kome se održivi obnovljivi resursi zamjenjuju;
- da stupanj polutanata koji se emitiraju ne prevazilazi kapacitet zraka, vode, te da apsorbiraju i izvrši preradu polutanata i
- stalno očuvanje biološkog diverziteta, ljudskog zdravlja, te kvaliteta zraka, vode i tla prema standardima koji su uvijek dovoljni za život i blagostanje ljudi, biljnog i životinjskog svijeta.

b) Zamjena/nadomještanje drugim zahvatom

Ako se zahvat koji bi mogao nepovoljno utjecati na okoliš može zamijeniti drugim zahvatom koji predstavlja bitno manji rizik ili opasnost po okoliš, potrebno je odabrati ovaj drugi zahvat, čak i u slučaju kad uzrokuje veće troškove u razmjeri s vrijednostima koje treba zaštititi.

Ako je na osnovu iskustava ili naučnih spoznaja poznato da određen zahvat predstavlja neizbježan rizik ili opasnost po okoliš, moraju se poduzeti mjere za smanjivanje nepovoljnih zahvata.

c) Načelo predostrožnosti i prevencije

Pri korištenju okoliša mora se poštivati načelo smotrenosti tj. tvari koje se mogu upotrijebiti ponovo ili koje su biološki razgradive, moraju imati prednost čak i u slučaju većih troškova, pod uvjetom da su ti troškovi u razmjeri s vrijednostima koje treba zaštititi.

S ciljem prevencije u korištenju okoliša primjenjuju se najbolje raspoložive tehnologije.

d) Načelo suradnje i podjele odgovornosti

Održivi razvoj postiže se kroz suradnju i zajedničko djelovanje svih subjekata u cilju zaštite okoliša, svako u okviru svoje nadležnosti i odgovornosti.

Provedba ciljeva vezanih za okoliš podstiče se međuzupanijskom suradnjom, uz primjenu bilateralnih i multilateralnih sporazuma o zaštiti okoliša i drugih sporazuma o suradnji, kao i pružanju informacija i podrške u svezi s zaštitom okoliša.

U nedostatku međunarodnih sporazuma ciljevi zaštite okoliša, koji se uzimaju u obzir, su smanjenje prekograničnog zagađivanja ili postojanja takve opasnosti po okoliš, kao i sprječavanje zagađivanja i izazivanja štete po okoliš.

e) Sudjelovanje javnosti i pristup informacijama

Svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odnose na okoliš, a kojim raspolažu organi uprave, uključujući i informacije o opasnim tvarima i djelatnostima u njihovim zajednicama, kao i mogućnost sudjelovanja u donošenju odluka.

f) Zagađivač plaća

Onaj čije djelovanje je prouzročilo štetu okolišu financijski je odgovoran za otklanjanje posljedica onečišćenja i/ili za uspostavljanje prijašnjeg stanja.

IV - ZAŠTITA SASTAVNICA OKOLIŠA

Članak 11.

Integralna zaštita sastavnica okoliša

(1) Sastavnice okoliša moraju biti zaštićene pojedinačno i u sklopu ostalih sastavnica okoliša, uzevši u obzir njihove međuovisne odnose.

(2) Zaštita sastavnica okoliša podrazumijeva zaštitu kvaliteta, kvantiteta i njihovih zaliha kao i očuvanje prirodnih procesa unutar sastavnica i njihove prirodne ravnoteže.

(3) Posebnim propisima uređuju se pojedina područja zaštite i očuvanja sastavnica okoliša i zaštite od utjecaja koji znače opasnost po okoliš.

Članak 12.

Očuvanje tla

(1) Očuvanje tla obuhvaća površinu i slojeve ispod površine zemlje, tlo, formacije stijena i minerala kao i njihove prirodne i prijelazne oblike i procese.

(2) Očuvanje tla obuhvaća očuvanje proizvodnosti, strukture, ravnoteže vode i zraka, te živih organizama u tlu.

(3) Nakon završetka djelatnosti, koje uključuju korištenje tla, korisnik će osigurati obnovu tog područja prema utvrđenom planu, posebnim propisima ili odluci nadležnog tijela.

Članak 13.

Zaštita vode

(1) Zaštita voda obuhvaća očuvanje površinskih i podzemnih voda, zaliha vode, reguliranje kvaliteta, zaštitu riječnih korita, obalnih područja kopnenih voda i akvafera.

(2) Vode se mogu koristiti i opterećivati, a otpadne vode i kanalizacija ispuštati u vode uz primjenu odgovarajućeg tretmana, na način koji ne predstavlja opasnost prirodnim procesima ili obnovi kvaliteta i kvantiteta vode.

Članak 14.

Zaštita zraka

(1) Zaštita zraka obuhvaća očuvanje atmosfere u cijelosti, sa svim njezinim procesima, očuvanje njene strukture i klimatskih obilježja.

(2) Zrak mora biti zaštićen od opterećenja svim umjetnim utjecajima koji se vrše na zrak ili na druge sastavnice okoliša putem transmisija radioaktivnih, tečnih, plinovitih ili čvrstih tvari ukoliko postoji opasnost od štetnog utjecaja na kvalitetu zraka ili štetnog odražavanja na ljudsko zdravlje.

(3) Pri planiranju uvođenja djelatnosti i uspostavi postrojenja kao i proizvodnji i korištenju proizvoda potrebno je poduzeti mjere kako bi razina polutanata bila svedena na najmanju moguću mjeru.

Članak 15.

Očuvanje biosfere

(1) Očuvanje biosfere obuhvaća zaštitu živih organizama, njihovih zajednica i staništa, uzevši u obzir i očuvanje prirodnih procesa unutar njihovih staništa i prirodne ravnoteže uz osiguranje održivosti ekosustava.

(2) Korištenje biosfere ne može se obavljati na način koji narušava prirodne procese i uvjete biološke raznolikosti i predstavlja opasnost po njihovu održivost.

Članak 16.

Očuvanje izgrađenog okoliša

(1) Razvojnim planom određuju se zone izgradnje na određenim lokacijama ovisno od stupnja opterećenja okoliša i svrhe izgradnje unutar određenih dijelova na određenim lokacijama.

(2) Obavljanje djelatnosti u pojedinim zonama, sa zaštitnom udaljenošću ili područjem, dopušteno je na način utvrđen posebnim propisima sukladno prirodi opterećenja okoliša i propisima o zaštiti okoliša.

(3) Zelene površine i pojas skloništa unutar jedinica lokalne samouprave uređuju se na način utvrđen posebnim propisima.

Članak 17.

Opasne supstance i tehnologije

(1) Zaštita od štetnih utjecaja opasnih supstanci obuhvaća upotrebu svih prirodnih i umjetnih supstanci koje koriste, proizvode ili razdjeljuju korisnici okoliša tijekom provedbe djelatnosti, a koje su po svojoj kvantiteti ili kvaliteti eksplozivne, zapaljive, radioaktivne, toksične, podložne koroziji, izazivaju infekcije, ekotoksične, mutagene, kancerogene, iritirajuće ili mogu izazvati takav utjecaj u kontaktu s drugim supstancama.

(2) Tijekom uporabe i upravljanja opasnim supstancama moraju se poduzeti sve potrebne zaštitne i sigurnosne mjere kojima se rizik od opasnosti po okoliš svodi na najniži stupanj ili se eliminira mogućnost takvih opasnosti sukladno posebnim propisima.

(3) Pri primjeni tehnologija koje mogu značiti opasnost po okoliš mora se odrediti zaštitno područje ili razdaljina, sukladno prirodi izvora opasnosti, kako bi se umanjio rizik od opasnosti po okoliš.

Članak 18.

Otpad

(1) Zaštita od štetnog utjecaja otpada na okoliš obuhvaća sve vrste supstanci, proizvoda, uključujući ambalažu i materijal za pakiranje tih supstanci i proizvoda, odnosno sve vrste proizvoda koji se odlažu ili za koje se planira da će biti odloženi.

(2) Imatelj otpada dužan je poduzeti odgovarajuće mjere upravljanja otpadom i osigurati temeljne mjere s ciljem sprječavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu uporabu, ekstrakciju tvoriva i moguće energije, te sigurno odlaganje.

Članak 19.

Buka i vibracije

(1) Zaštita od buke i vibracija u okolišu obuhvaća zaštitu od svih vrsta umjetno proizvedenih emisija energija koje izazivaju opterećenje nepoželjnom, neprijatnom bukom, odnosno vibracijama koje mogu ugroziti zdravlje ili na njega štetno djelovati.

(2) Radi zaštite od buke potrebno je primjenjivati tehničke i organizacijske metode koje potiču:

- a) smanjivanje stvaranja emisija buke ili vibracija, odnosno izvora koji stvaraju buku ili vibracije;
- b) smanjivanje opterećenja, odnosno sprječavanje opterećenja bukom ili vibracijama;
- c) naknadnu zaštitu u onim sredinama koje su pod stalnim opterećenjem iznad utvrđenih standarda.

(3) Sva pitanja u svezi zaštite od buke i vibracije uredit će se posebnim zakonom.

Članak 20.

Radijacija

Zaštita okoliša od štetnih radijacijskih utjecaja obuhvaća zaštitu od umjetno proizvedene i prirodne ionizacije, neionizirajuće radijacije i termalne radijacije svih vrsta.

V - INFORMACIJSKI SUSTAV, PRAĆENJE STANJA (MONITORING) I EDUKACIJA O OKOLIŠU

Članak 21.

(1) Ministarstvo ustrojava jedinstveni informacijski sustav zaštite okoliša u Županiji prema međunarodno prihvaćenim standardima i obvezama:

- a) utvrđivanja kvantitativne i kvalitativne promjene stanja okoliša nastale kao posljedica korištenja i uporabe,
- b) zajedničkog procjenjivanja sa socijalnim i ekonomskim podacima i sa stajališta utjecaja na ljudsko zdravlje,
- c) utvrđivanja uzroka utjecaja na okoliš, uključujući i detaljne prikaze potrebne za određivanje uzročno-posljedične veze u odnosu na štetu,
- d) predviđanje u što kraćem roku opasnosti po okoliš,
- e) mogućnost poduzimanja mjera predviđenih propisima i drugih mjera od nadležnih organa,
- f) korištenja u svrhu planiranja.

(2) Nadležna tijela županijske uprave, službe za upravu jedinica lokalne samouprave, te druge ovlaštene pravne i fizičke osobe dužni su podatke o stanju i zaštiti okoliša staviti na raspolaganje Ministarstvu.

Članak 22.

(1) Ministarstvo organizira praćenje stanja očuvanosti okoliša.

(2) Praćenje stanja očuvanosti okoliša obuhvaća:

- a) praćenje stanja pojedinih sastavnica okoliša (tlo, voda, zrak);
- b) praćenje stanja emisija i imisija u okoliš.

(3) Praćenje stanja okoliša provode tijela županijske uprave i tijela jedinica lokalne samouprave, kao i druge ovlaštene pravne i fizičke osobe.

(4) Podaci o praćenju stanja okoliša dostavljaju se Ministarstvu. Podaci su javni, osim ako se podaci ne proglase tajnim.

Članak 23.

Korisnici okoliša dužni su obavljati mjerenja opterećenja i korištenja okoliša koja su posljedica njihove aktivnosti na način utvrđen posebnim propisom, potvrđivati ih i evidentirati i omogućiti nadležnim organima pristup tim informacijama.

Članak 24.

- (1) Ministarstvo vodi upisnik o pogonima, postrojenjima i zagađivanjima.
- (2) Upisnik sadrži podatke o djelatnostima, te pogonima i postrojenjima koja ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš, a posebno:
 - a) ime i adresu operatora;
 - b) točnu lokaciju pogona ili postrojenja,
 - c) kratak opis djelatnosti i tehnološkog procesa;
 - d) podatke o emisijama, opasnim supstancama, proizvodnji otpada i korištenja resursa i energije;
 - e) podatke o nadzoru i poduzetim mjerama;
 - f) podatke koji se odnose na izdavanje dopuštenja i sl.
- (3) Jedinice lokalne samouprave i druge institucije za okoliš dužne su Ministarstvu dostaviti podatke kojima raspolažu.
- (4) Ministarstvo priprema godišnje izvješće o izdanim dopuštenjima za pogone i postrojenja i s podacima iz stavka 2. ovog članka, dostavlja ga nadležnom Federalnom ministarstvu.
- (5) Upisnik o postrojenjima i zagađivanjima dostupan je javnosti.
- (6) Svaka osoba koja ima pravni interes može tražiti uvid u upisnik i izdavanje preslike podataka iz upisnika.

Članak 25.

- (1) Pravne osobe registrirane za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša obavljaju poslove u vezi s praćenjem stanja okoliša (monitoring), izrađuju elaborate zaštite okoliša, izrađuju studije utjecaja na okoliš, obavljaju poslove usavršavanja u provođenju zaštite okoliša, ukoliko posebnim propisima nije drukčije određeno.
- (2) Pravna osoba može započeti obavljanje djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka uz prethodnu suglasnost Ministarstva.
- (3) Provedbenim propisom utvrditi će se uvjeti za obavljanje poslova iz stavka 1. ovog članka. .
- (4) Pravna osoba koja je suglasnost za obavljanje djelatnosti iz stavka 1. ovog članka već stekla od strane federalnog Ministarstva ili drugog ministarstva nadležnog za poslove okoliša na području Bosne i Hercegovine, nema obveza iz stavka 2. ovog članka.

Članak 26.

- (1) Utvrđeno činjenično stanje, opseg i priroda stalne štete po okoliš, utvrđeni odlukom nadležnog organa ili suda, evidentiraju se u zemljišnim knjigama i katastru nekretnina kao privremeni upis.
- (2) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, zahtjeva upis podataka kada je odgovornost utvrđena od suda.
- (3) Izmjena činjeničnog stanja, stupnja prirodne zagađenosti okoliša temelj je upisu podataka koji se obavlja na zahtjev vlasnika nekretnine, Ministarstva ili suda.

Članak 27.

- (1) Svaki građanin ima pravo da stječe i unaprjeđuje saznanja o okolišu.
- (2) Širenje i unaprjeđivanje saznanja o okolišu su primarne obveze svih razina vlasti.

(3) Nadležni ministar dužan je surađivati s drugim ministrima u cilju osiguravanja stručne edukacije o okolišu.

(4) Županijska tijela uprave i općinske službe za upravu dužne su pružiti podršku obrazovnim institucijama, vjerskim zajednicama, znanstvenim institucijama, stručnim organizacijama i udrugama kako bi mogli djelotvornije provoditi svoje obrazovne i trening aktivnosti.

VI - PRISTUP INFORMACIJAMA I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

Član 28.

Informacija o okolišu, u smislu ovog Zakona, znači bilo koju informaciju u pisanoj, vizuelnoj, audio, elektronskoj ili bilo kojoj drugoj materijalnoj formi o:

- a) stanju elemenata okoliša kao što su zrak i atmosfera, voda, tlo, pejzaž, prostor i prirodna područja, biološki diverzitet i njegove komponente, uključujući genetski modificirane organizme i međudjelovanje ovih elemenata;
- b) faktorima kao što su supstance, energija, buka i radijacija, djelatnosti i mjere, uključujući administrativne mjere, sporazume o zaštiti okoliša, planove i programe, koji utiču ili postoji vjerovatnoća da će uticati na elemente okoliša u okviru alineje 1. ovog stava, analiza troškova i dobiti i druge ekonomske analize i pretpostavke koje se koriste u odlučivanju u okolišu;
- c) stanju ljudskog zdravlja i sigurnosti, životnim uvjetima, kulturnim dobrima i građevinama, u mjeri u kojoj su ili bi mogli biti pod uticajem stanja elemenata okoliša ili preko ovih elemenata pod uticajem faktora, djelatnosti ili mjera navedenih u alineji 2. ovog stava,
- d) organima i institucijama nadležnim za okoliš;

Obavješćivanje javnosti

Članak 29.

(1) Ministarstvo, službe za upravu jedinica lokalne samouprave kao i pravne ili fizičke osobe koje obavljaju poslove u vezi sa zaštitom okoliša dužni su osigurati javnost podataka u svezi zaštite okoliša, osim ako posebnim zakonom ili aktom mjerodavnog tijela nije propisana tajnost podataka.

(2) Nadležna tijela i službe, te pravne ili fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužni su voditi očevidnik o podacima važnim za zaštitu okoliša, i u slučaju onečišćenja okoliša dužni su o tome izvijestiti javnost s uputama o postupanju radi njene zaštite i očuvanja.

(3) U slučaju bilo kakve neposredne prijetnje okolišu i zdravlju ljudi javnost se izvješćuje o poduzimanju potrebnih mjera i radnji u cilju sprječavanja ili ublažavanja štete koje bi mogle proisteći iz te opasnosti.

(4) Informacije moraju biti pravodobne i istinite.

Javnost podataka o okolišu

Članak 30.

(1) Podaci o stanju okoliša, djelovanjima i planiranim zahvatima koji utječu na okoliš su javni.

(2) Tijela županijske uprave i službe za upravu jedinica lokalne samouprave koji raspolažu podacima o stanju okoliša, utjecaju predviđenih i ostvarenih zahvata na okoliš, mjerama i programima zaštite okoliša i drugim podacima važnim za zaštitu okoliša, dužni su osigurati javnost tih podataka.

(3) Županijska tijela uprave i službe za upravu jedinica lokalne samouprave iz stavka 2. ovoga članka, dužni su obavijestiti javnost o prekoračenjima propisanih razina onečišćavanja okoliša.

(4) Pravne i fizičke osobe, koje obavljaju djelatnost kojom onečišćavaju okoliš, dužne su voditi evidenciju o podacima važnim za zaštitu okoliša i dostavljati je nadležnim upravnim tijelima i službama za upravu jedinica lokalne samouprave iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 31.

(1) Ministarstvo osigurava sudjelovanje javnosti u postupcima izdavanja okolišnog dopuštenja.

(2) Zainteresirana javnost, u smislu ovog Zakona, znači javnost koja ima interes u odlučivanju o okolišu bilo zbog lokacije projekta ili zbog prirode danog zahvata u okoliš, javnost koja je pod utjecajem ili je vjerojatno da će biti pod utjecajem namjeravanog zahvata u okoliš i nevladine organizacije koje promoviraju zaštitu okoliša, a područje njihovog djelovanja vezano je za tu lokaciju.

(3) Zainteresirana javnost ima pravo pristupa informacijama, mogućnost sudjelovanja u odlučivanju i zaštiti prava pred upravnim i sudbenim organima po pitanjima zaštite okoliša bez diskriminacije na temelju državljanstva, nacionalnosti ili mjesta stanovanja i u slučaju pravnih osoba bez diskriminacije na temelju njihovog mjesta upisa ili središta djelatnosti.

(4) Tijela županijske uprave i službe za upravu jedinice lokalne samouprave osigurat će da osobe koje ostvaruju svoja prava sukladno odredbama ovog Zakona neće biti kažnjene, progonjene ili uznemiravane na bilo koji način zbog svoga sudjelovanja u postupku.

VII - DOKUMENTI O ZAŠTITI OKOLIŠA

Članak 32.

Plan zaštite okoliša Županije

(1) Plan zaštite okoliša Županije (u daljnjem tekstu: Plan zaštite okoliša) određuje i usmjerava ciljeve upravljanja okolišem sukladno ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem na području Županije.

(2) Plan zaštite okoliša sadrži posebno:

- a) stanje onečišćenja okoliša po pojedinim dijelovima te ocjenu stanja okoliša,
- b) osnovne ciljeve i mjerila za provođenje zaštite okoliša u cjelini po sastavnim dijelovima okoliša i prostornim cjelinama te prioritetne mjere zaštite,
- c) područja ugroženog okoliša,
- d) osnovu ravnomjernoga gospodarskog razvoja i efikasne zaštite okoliša,
- e) osnovu osiguranja najpovoljnijih tehničkih, proizvodnih, ekonomskih mjera upravljanja okolišom,
- f) osnovu praćenja stanja (monitoring),
- g) pregled prostornih cjelina na kojima je potrebno provesti sanaciju ugroženog okoliša i osnovne uvjete za njenu provedbu,
- h) izvore i procjenu potrebnih sredstava za provođenje mjera zaštite okoliša,
- i) osnovu usmjeravanja i unapređivanja odgoja i obrazovanja na području zaštite okoliša.

(3) Prijedlog plana zaštite okoliša priprema Ministarstvo.

(4) Prijedlog plana zaštite okoliša dostavlja se Federalnom ministarstvu, savjetodavnom vijeću i susjednim županijskim ministarstvima radi davanja naputaka i primjedbi.

(5) Prijedlog plana zaštite okoliša mora biti dostupan javnosti radi davanja naputaka i primjedbi.

- (6) Plan zaštite okoliša donosi Skupština na prijedlog Vlade.
- (7) Plan zaštite okoliša donosi se za razdoblje od najmanje pet godina.
- (8) Ministarstvo podnosi izvješće Vladi o provedbi Plana zaštite okoliša jednom godišnje.
- (9) Vlada podnosi izvješće o provedbi Plana zaštite okoliša Skupštini svake druge godine.

Članak 33.

- (1) Za područje Županije ili za određene dijelove Županije koje je zbog njihove posebne vrijednosti, ugroženosti ili osjetljivosti potrebno posebno zaštititi donose se programi zaštite okoliša.
- (2) Program zaštite okoliša sadrži osnovne ciljeve, uvjete i mjerila zaštite okoliša u cjelini, prioritetne mjere zaštite okoliša po sastavnim dijelovima i pojedinačnim prostornim cjelinama, te razrađuje načela i smjernice zaštite okoliša sadržane u Planu zaštite okoliša.

Članak 34.

- (1) Jedinice lokalne samouprave dužne su za svoje područje izraditi lokalne planove zaštite okoliša.
- (2) Lokalni planovi zaštite okoliša moraju biti usuglašeni sa Planom zaštite okoliša Županije.
- (3) Prijedlog lokalnog plana zaštite okoliša priprema služba za upravu zadužena za poslove zaštite okoliša.
- (4) Predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave donose Plan zaštite okoliša jedinice lokalne samouprave.
- (5) Dvije ili više susjednih jedinica lokalne samouprave mogu donijeti zajednički Plan zaštite okoliša ako se time pridonosi njegovoj djelotvornijoj provedbi.

Članak 35.

Planom za zaštitu okoliša na lokalnoj razini osobito se utvrđuje slijedeće:

- a) stanje onečišćenja okoliša po sastavnim dijelovima i prostornim cjelinama,
- b) mjere za predviđanje, sprječavanje i ograničavanje onečišćavanja okoliša koje može utjecati na pogoršavanje kvaliteta stanja okoliša,
- c) način provođenja interventnih mjera u izvanrednim slučajevima onečišćenja okoliša,
- d) subjekti koji su dužni provoditi mjere i ovlaštenja u svezi s provođenjem mjera,
- e) rokovi za poduzimanje pojedinih mjera,
- f) izvori i visina sredstava za provođenje mjera.

VIII - OKOLIŠNO DOPUŠTENJE

Članak 36.

- (1) Okolišno dopuštenje ima za cilj visoku razinu zaštite okoliša.
- (2) Provedbenim propisom utvrdit će se djelatnosti, pogoni i postrojenja koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ukoliko imaju okolišno dopuštenje.
- (3) Okolišno dopuštenje potrebno je pribaviti i u slučaju prenamjene u vršenju djelatnosti, pogonima i postrojenja iz stavka 2. ovog članka.
- (4) Nadležni organ neće izdati urbanističku suglasnost ili druge neophodne suglasnosti za pogone i postrojenja koja se namjeravaju graditi, ukoliko uz zahtjev nije dostavljeno okolišno dopuštenje.

Članak 37.

(1) Nadležno ministarstvo Rješenjem izdaje okolišno dopuštenje u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva na period od pet godina.

(2) Primjerak okolišnog dopuštenja dostavlja se nadležnom inspektoru.

(3) Protiv rješenja Ministarstva dopuštena je žalba.

(4) Žalba se podnosi Vladi Hercegovačko-neretvanske županije u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(5) Protiv rješenja donesenog po žalbi od drugostupanjskog organa može se tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Članak 38.

(1) Okolišno dopuštenje sadrži:

- a) granične vrijednosti emisija za zagađujuće tvari;
- b) uvjete za zaštitu zraka, tla, vode, biljnog i životinjskog svijeta;
- c) mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon ili postrojenje;
- d) sustav samomonitoringa uz određivanje metodologije i učestalosti mjerenja;
- e) mjere vezane za uvjete rada u izvanrednim situacijama.

(2) Granične vrijednosti emisija, ekvivalentni parametri i tehničke mjere zasnivaju se na najboljim raspoloživim tehnologijama uzimajući u obzir tehničke karakteristike pogona i postrojenja, njihov zemljopisni položaj i ostale uvjete.

(3) Ukoliko su standardima kvaliteta predviđeni strožiji uvjeti od onih koji se postižu primjenom najboljih raspoloživih tehnologija utvrdit će se dodatne mjere neophodne za izdavanje okolišnog dopuštenja (npr. ograničenje radnih sati, manje zagađujućih goriva, itd).

Članak 39.

Zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja

(1) Uz zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja podnosi se Elaborat zaštite okoliša (u daljem tekstu Elaborat) koji sadrži:

- a) ime i adresu operatora/investitora;
- b) izvod iz prostornog plana odnosno područja sa ucrtanom legendom o namjeni površina šireg područja i namjenama površine predmetnog lokaliteta;
- c) lokalitet pogona i postrojenja kao i opis:
 1. pogona i postrojenja i djelatnosti (plan, tehnički opis rada itd.);
 2. osnovnih i pomoćnih tvoriva, ostalih supstanci i energije koja se koristi ili koju proizvodi pogon i postrojenje;
 3. izvora emisija iz pogona ili postrojenja;
 4. stanja lokaliteta pogona ili postrojenja;
 5. prirode i količine predviđenih emisija iz pogona ili postrojenja u okoliš (zrak, vodu, tlo) kao i identifikacija značajnih utjecaja na okoliš;
 6. predloženih mjera, tehnologija i tehnika za sprječavanje ili ukoliko to nije moguće, smanjenje emisija iz postrojenja;
 7. mjere za sprječavanje produkcije i za povrat korisnog materijala iz otpada koji proizvodi postrojenje;
 8. ostalih mjera radi usklađivanja sa osnovnim obvezama operatora posebno mjera nakon zatvaranja postrojenja;
 9. mjera planiranih za monitoring emisija unutar područja i/ili njihov utjecaj;
 10. predviđenih alternativnih rješenja.
- d) netehnički rezime;
- e) plan upravljanja otpadom.

(2) Postupak izdavanja okolišnog dopuštenja provodi Ministarstvo uz učešće zainteresiranih organa na županijskoj i razini jedinica lokalne samouprave, kao i učešće javnosti (javne rasprave, obavještenja, mediji itd.).

(3) Ako bi djelatnost, odnosno zahvat ili objekt, mogao neposredno utjecati na stanje okoliša u susjednim županijama, Ministarstvo obavještava nadležni organ susjedne županije o namjeravanom zahvatu i o njegovom utjecaju na okoliš.

Članak 40.

(1) Zahtjev za okolišno dopuštenje potrebno je podnijeti Ministarstvu i u slučaju znatne izmjene postojećih objekata i pogona.

(2) Pod znatnom izmjenom postrojenja smatra se:

- a) tehnološka modifikacija postrojenja,
- b) rast veći od 25% u povećanju proizvodnje, uporabe energije i vode, korištenje prostora, emisija ili proizvodnja otpada,
- c) rast veći od 25% u posljednjih 10 godina u povećanju proizvodnje, uporabe energije i vode, korištenje prostora, emisija ili proizvodnja otpada.

(3) Za prekid rada i rušenje objekata i postrojenja za koje je potrebno okolišno dopuštenje obvezno je izraditi Elaborat.

Članak 41.

(1) Djelatnosti, pogoni i postrojenja utvrđeni provedbenim propisom iz članka 36. ovoga Zakona za koja su izdana urbanistička suglasnost ili građevinska dozvola prije stupanja na snagu ovoga Zakona, moraju pribaviti okolišno dopuštenje najkasnije u roku dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja za postojeće pogone i postrojenja obvezno sadrži Planove aktivnosti.

(3) Provedbeni propis o uvjetima za podnošenje zahtjeva za izdavanje okolišnog dopuštenja za pogone i postrojenja koja imaju izdana dopuštenja prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša donijeti će ministar.

(4) Rok za izdavanje okolišnog dopuštenja je 60 dana od dana ocjene Plana aktivnosti.

(5) Elaborat zaštite okoliša (za nova postrojenja) i Plan aktivnosti (za postojeća postrojenja) izrađuje pravna osoba registrirana za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša.

(6) Podnositelj zahtjeva može i sam izraditi elaborat zaštite okoliša i plan aktivnosti ako je sukladno odredbama ovog Zakona tehnički i kadrovski osposobljen za to.

Članak 42.

(1) Nakon isteka roka važenja okolišnog dopuštenja operator pogona i postrojenja je dužan podnijeti zahtjev za produženje iste.

(2) Uz zahtjev za produženje okolišnog dopuštenja potrebno je dostaviti:

- a) presliku ranije izdanog okolišnog dopuštenja;
- b) izjavu investitora da nije došlo do promjene u radu pogona ili postrojenja (promjena kapaciteta, djelatnosti, gabarita i sl.);
- c) izvješća o rezultatima mjerenja emisija iz pogona i postrojenja u okoliš (voda, zrak, tlo, buka);
- d) dokaz o izvršenju mjera zaštite okoliša propisanih u okolišnom dopuštenju.

Članak 43.

(1) Ministarstvo može, na zahtjev zainteresiranih subjekata koji žive na području rada pogona ili postrojenja koje može imati negativan utjecaj ili značiti opasnost po okoliš i zdravlje, preispitati okolišno dopuštenje.

(2) Preispitivanje i obnova okolišnog dopuštenja obavlja se i ukoliko:

- a) je zagađenje koje stvara pogon ili postrojenje značajno u tolikoj mjeri da se moraju izmijeniti postojeće granične vrijednosti emisija;
- b) je došlo do značajnih promjena u najboljim raspoloživim tehnologijama koje omogućavaju značajno smanjenje emisija bez većih troškova ili
- c) sigurnost odvijanja rada i djelatnosti zahtijeva korištenje drugih tehnologija.

(3) Ukoliko bi izmjene pogona ili postrojenja radi prilagodbe zahtjevima u području zaštite okoliša prouzrokovale korjenite promjene pogona ili postrojenja, Ministarstvo će naložiti operatoru sačinjavanje plana prilagodbe s mjerama i rokovima za prilagodbu pogona ili postrojenja s temeljnim obvezama utvrđenim ovim Zakonom.

IX - OBVEZE OPERATORA

Članak 44.

(1) Opće obveze operatora koje se trebaju ispuniti tijekom izgradnje, rada i prestanka rada pogona ili postrojenja su:

- a) poduzeti sve odgovarajuće preventivne mjere za sprječavanje zagađenja,
- b) ne ugrožavati zdravlje ljudi i poduzeti mjere da pogoni ili postrojenja ne predstavljaju pretjeranu smetnju ljudima koji žive na području utjecaja pogona ili postrojenja ili okolici uslijed emisije supstanci, buke, mirisa, vibracija, topline, prometa,
- c) izbjegavati proizvodnju otpada, količine otpada svesti na najmanju moguću mjeru ili obavljati reciklažu,
- d) odlagati otpad na najprihvatljiviji način po okoliš,
- e) poduzeti neophodne mjere za sprječavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica,
- f) poduzeti neophodne mjere da se nakon prestanka rada pogona ili postrojenja izbjegne bilo kakav rizik od zagađenja i za povrat lokacije na kojoj se nalazi pogon ili postrojenje u zadovoljavajuće stanje po okoliš,
- g) energetske i prirodne resurse učinkovito koristiti.

(2) Za pogone i postrojenja za koje nije potrebno pribavljanje okolišnog dopuštenja nadležni organ će kod izdavanja urbanističke suglasnosti voditi računa o ispunjenju obveza iz stavka 1. ovog članka.

Članak 45.

(1) Operator je dužan provoditi monitoring emisija, sukladno okolišnom dopuštenju i provedbenim propisom, utjecaja na okoliš pogona ili postrojenja, te redovito dostavljati podatke i izvještavati Ministarstvo i nadležnog inspektora o rezultatima istih.

(2) Operator je dužan prijaviti svaku izvanrednu situaciju, odnosno nesreću Ministarstvu i nadležnom inspektoratu i dostaviti podatke o:

- a) okolnostima nesreće,
- b) prisutnim opasnim supstancama,
- c) procjeni utjecaja nesreće na ljude i okoliš,
- d) poduzetim žurnim mjerama,
- e) poduzetim mjerama za ublažavanje posljedica nesreće.

Članak 46.

(1) Operator je dužan sačiniti Plan sprječavanja nesreća i izvršiti procjenu stanja sigurnosti pogona ili postrojenja.

(2) Operator je dužan sačiniti Unutarnji plan intervencije sa mjerama koje će se poduzeti u slučaju nesreće i dostaviti ga organu nadležnom za upravljanje u izvanrednim situacijama radi izrade vanjskih planova intervencije za mjere koje će se poduzeti izvan pogona ili postrojenja.

Članak 47.

(1) Operator je dužan osigurati odgovarajuće održavanje pogona ili postrojenja i redoviti nadzor nad radom tehničkih uređaja.

(2) Operator je dužan osigurati provjeru usklađenosti rada pogona ili postrojenja sa zakonskim zahtjevima koja provode stručne institucije svake tri godine, ukoliko okolišnim dopuštenjem nije drugačije određeno.

X – NADZOR

Članak 48.

(1) Nadzor nad primjenom odredbi ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona obavlja Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor vrše županijski inspektori zaštite okoliša i inspektori zaštite okoliša jedinica lokalne samouprave.

(3) Inspekcijski nadzor mogu obavljati i drugi državni službenici Ministarstva ili tijela uprave jedinice lokalne samouprave, koji ispunjavaju zakonske uvjete, na temelju posebnog ovlaštenja ministra ili rukovoditelja tijela lokalne samouprave za pojedinačne slučajeve.

(4) Ministarstvo i nadležna služba za upravu jedinica lokalne samouprave donose godišnji program inspekcije kojima se uspostavlja sustavni okvir za inspekcije i monitoring, određuje prvenstvo za određene vrste pogona ili postrojenja i područja prema postojećim problemima u području zaštite okoliša.

(5) Programom iz prethodnog stavka ovog članka utvrdit će se bar jedan godišnji nadzor na licu mjesta nad postrojenjima iz provedbenog propisa.

Članak 49.

(1) U obavljanju nadzora na poslovima koje obavlja operator, inspektor može od odgovorne osobe, zahtijevati da:

- a) omogućiti obavljanje nadzora u svim radnim prostorijama, postrojenjima i nad uređajima i otvorenim radnim prostorima pravne osobe,
- b) dostaviti na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu za obavljanje nadzora,
- c) izvijestiti o poduzetim mjerama u vezi s otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

(2) Operatori čiji rad podliježe nadzoru dužni su omogućiti provođenje inspekcijskog nadzora, dati na uvid dokumentaciju i pružiti sve potrebne podatke i obavijesti.

(3) U obavljanju nadzora inspektor može uzimati uzorke i provoditi mjerenje.

Članak 50.

Županijski inspektor:

- a) provodi inspekcijski nadzor nad pogonima i postrojenjima kojima je okolišno dopuštenje izdalo Ministarstvo,
- a) provodi nadzor nad pogonima i postrojenjima koji koriste opasne supstance i skladište opasne supstance, u okviru svoje nadležnosti,
- b) poduzima mjere za unapređenje zaštite okoliša,
- c) usklađuje i daje smjernice za rad i provođenje određenih propisa i mjera zaštite okoliša,

- d) nadzire provođenje sanacijskog programa za uklanjanje oštećenja okoliša.

Članak 51.

(1) U jedinicama lokalne samouprave inspekcija zaštite okoliša obavlja sve poslove inspekcijskog nadzora, osim poslova koje je ovim Zakonom određeno da ih neposredno obavlja inspektor u Ministarstvu.

(2) U provođenju inspekcijskog nadzora inspektor nadzire osobito:

- a) primjenu standarda kakvoće za pojedine sastavnice okoliša,
- b) primjenu tehničkih standarda zaštite okoliša,
- c) praćenje stanja okoliša,
- d) provođenje mjerenja emisija i imisija i vođenja očevidnika o tome,
- e) provođenje mjera zaštite okoliša utvrđenih okolišnim dopuštenjem,
- f) način i uvid rada, tehničku opremljenost operatora,
- g) vođenje očevidnika o okolišu,
- h) korištenje sredstava određenih za provođenje mjera zaštite okoliša na lokalnoj razini.

Članak 52.

(1) Inspektor je dužan sastaviti zapisnik o obavljenom pregledu, utvrđenom stanju i poduzetim odnosno naređenim mjerama i radnjama.

(2) Ako utvrdi da je povrijeđen Zakon ili drugi propis rješenjem će narediti mjere i rok za njihovo uklanjanje.

(3) Primjerak zapisnika dostavlja se pravnoj osobi kod koga je inspekcijski pregled obavljen.

(4) Inspektor je obvezan dostaviti primjerak rješenja resornom županijskom ministarstvu koje mu izdaje okolišno dopuštenje.

Članak 53.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor će pisanim rješenjem odrediti:

- a) otklanjanje u određenom roku utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u radu pravne osobe, zbog kojih je došlo ili može doći do onečišćenja okoliša,
- b) zabranu obavljanja radnji u proizvodnom postupku, korištenja postrojenja, uređaja i opreme zbog kojih je došlo ili može doći do onečišćenja većih razmjera okoliša, dok se nedostaci ili nepravilnosti u radu ne uklone,
- c) poduzimanje sanacijskih mjera.

(2) Žalba na rješenje inspektora ne odlaže njegovo izvršenje.

(3) Protiv rješenja inspektora jedinice lokalne samouprave žalba se izjavljuje nadležnom županijskom inspektor.

(4) Protiv rješenja županijskog inspektora donesenog na temelju županijskih propisa žalba se izjavljuje nadležnom resornom županijskom ministru.

(5) Protiv rješenja županijskog inspektora donesenog na temelju federalnih propisa žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektor.

(6) Rješenje donijeto po žalbi je konačno.

(7) U slučaju ponovljenog kršenja propisa ili u slučaju ozbiljne opasnosti po ljudsko zdravlje i okoliš koja se ne može riješiti drugim mjerama, inspektor će zatražiti od Ministarstva da poništi izdano okolišno dopuštenje.

Članak 54.

(1) Službeno svojstvo inspektora, njegov identitet i ovlasti dokazuju se posebnom iskaznicom.

(2) Iskaznica inspektora izdaje se na temelju akta o imenovanju inspektora.

Članak 55.

Poslove inspektora može obavljati osoba koja ima stručnu spremu (VII/1) stupnja obrazovanja – fakultet prirodnih ili tehničkih znanosti, najmanje pet godina radnog iskustva u struci i položen stručni ispit.

XI - FINANCIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 56.

(1) Za potrebe financiranja zaštite okoliša posebnim zakonom osniva se Fond za zaštitu okoliša Županije.

(2) Fond za zaštitu okoliša osniva se s ciljem:

- a) unaprjeđivanja razvoja ekonomskog ustroja povoljnog po okoliš,
- b) sprječavanja šteta po okoliš,
- c) otklanjanja nastale štete u okolišu,
- d) očuvanja zaštićenih prirodnih područja,
- e) motiviranja i unaprjeđivanja najbolje raspoložive tehnologije,
- f) unaprjeđivanja ekološke svijesti javnosti,
- g) istraživanja okoliša.

Članak 57.

Sredstva Fonda za zaštitu okoliša osiguravaju se od:

- a) naknada koje plaćaju zagađivači i korisnici okoliša,
- b) naknada koje se plaćaju prilikom registracije motornih vozila,
- c) darovnica, zajmova i kredita,
- d) drugih izvora sredstava određenih posebnim zakonom, drugim propisom ili ugovorom.

XII - ODGOVORNOST ZA ŠTETU U OKOLIŠU

Članak 58.

Radi sprječavanja nanošenja štete okolišu i osiguranja odgovarajuće naknade ovim Zakonom uređuje se odgovornost za djelatnosti opasne po okoliš, sanaciju štete nanесenu okolišu, pristup informacijama i dužnost odgovornih osoba za naknadu štete.

Članak 59.

(1) Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš odgovaran je za štetu nanесenu takvom aktivnošću ljudima, imovini i okolišu, bez obzira na krivnju.

(2) Djelatnosti opasne po okoliš su one koje predstavljaju značajan rizik za ljude, imovinu ili okoliš, zbog načina na koji se njima upravlja ili zbog materija koje se u njima koriste (rudnici, rafinerije, plinovodi, naftovodi, pogoni za proizvodnju i obradu metala, kemijska postrojenja, postrojenja za tretman, spaljivanje i skladištenje otpada, klaonice, postrojenja za tretman otpadnih voda, brane, termoelektre, oslobađanje genetičkih modificiranih organizama, oslobađanje mikro organizama itd.).

(3) Za lokacije, pogone ili postrojenja na kojima je rad prestao, odgovornost snosi posljednji operator.

Članak 60.

(1) Pravna ili fizička osoba koje prouzrokuje onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša odgovorna je sukladno ovom Zakonom i drugim propisima.

(2) Pravna ili fizička osoba koja prouzrokuje onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša odgovara za nastalu štetu, po načelu objektivne odgovornosti (uzročnosti), prema općim pravilima obveznog prava.

(3) Odgovornost iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na osobu koja je nezakonitim ili nepravilnim djelovanjem omogućila ili dopustila onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša.

Članak 61.

(1) Pravna ili fizička osoba koja svojim djelovanjem ili propustom izazove onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša dužna je, odmah, poduzeti mjere za uklanjanje opasnosti i nastanak daljih šteta i o tome, bez odgađanja, obavijestiti inspekciju zaštite okoliša ili drugu nadležnu inspekciju.

(2) Pravna ili fizička osoba koja prouzrokuje onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša podmiruje sve troškove u vezi s poduzimanjem mjera za uklanjanje opasnosti onečišćavanja, odnosno zagađivanja sukladno ovom Zakonu i drugim propisima.

(3) Pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka odgovorna je za pravovremeno obavješćavanje javnosti o nastalom onečišćavanju odnosno zagađivanju okoliša i zaštitnim mjerama koje je potrebno poduzeti.

Članak 62.

Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš dužan je putem osiguranja ili na neki drugi način osigurati sredstva za naknadu eventualne štete koju može prouzročiti ekološka nesreća.

Članak 63.

(1) Svako odstupanje od uporabe uređaja, naprave u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka, odnosno korištenja u praksi uspješno isprobanih postupaka, a čije posljedice nisu predvidive po okoliš, nije dopušteno.

(2) Pravna ili fizička osoba, odnosno poslodavac u gospodarskom društvu odgovoran je za svako odstupanje od uporabe uređaja, naprave u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 64.

Pravna ili fizička osoba, odnosno poslodavac u gospodarskom društvu kojem su poznate ili mogu biti poznate okolnosti koje ukazuju na opasnost po život i zdravlje ljudi i opasnost po okoliš dužan je, odmah, poduzeti mjere za uklanjanje opasnosti i bez odgađanja, o tome obavijestiti inspekciju zaštite okoliša ili drugu nadležnu inspekciju.

Članak 65.

(1) Za područja za koja se utvrdi da imaju svojstva ugroženog okoliša može se posebnim propisima odrediti postupak sanacije.

(2) Područja ugroženog okoliša utvrđuju se Planom iz članka 32. ovog Zakona.

(3) Iznimno, do donošenja Plana zaštite okoliša, područje ugroženog okoliša može utvrditi Vlada na prijedlog Ministarstva.

(4) Onečišćivač, odnosno zagađivač okoliša dužan je, u rokovima što ih odredi Vlada izraditi i provesti sanacijski program za uklanjanje oštećenja okoliša.

(5) Prije početka izrade sanacijskog programa onečišćivač, odnosno zagađivač okoliša mora pribaviti suglasnost Ministarstva, a po potrebi, i mišljenje drugih nadležnih županijskih tijela uprave.

Članak 66.

(1) Ako nije moguće utvrditi onečišćivača okoliša, a potrebno je izraditi ukupni sanacijski program za oštećeni okoliš, pripremu i izradu sanacijskog programa provodi Ministarstvo.

(2) Vlada utvrđuje redoslijed i prioritet u provođenju sanacijskog programa.

Članak 67.

Kad se radi o onečišćavanju odnosno zagađivanju okoliša lokalnih razmjera, pripremu i izradu sanacijskog programa, redosljed i prioritet u provođenju određuju jedinice lokalne samouprave.

Članak 68.

(1) Kad onečišćivač okoliša ne može oštećeno dovesti u prethodno stanje sam i kad se radi o žurnim slučajevima sprječavanja daljnjih šteta ili ograničavanja negativnih djelovanja na okoliš, Ministarstvo može na trošak počinitelja dovesti oštećeno u prijašnje stanje.

(2) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća poduzimanje svih potrebnih mjera i ograničenja, uključujući i ovlaštenje za zaustavljanje rada počinitelja.

Članak 69.

U slučaju onečišćavanja, odnosno zagađivanja okoliša, kad se između uzročnika ne može utvrditi počinitelj, ili se ne mogu utvrditi njihovi udijeli (kumulativno ili lančano onečišćavanje, odnosno zagađivanje), a nedvojbeno je da je štetu prouzročio neko od tih uzročnika, troškove uklanjanja onečišćavanja, sprečavanje ili ograničavanje daljnjega negativnog djelovanja na okoliš svi sudionici solidarno podmiruju.

Članak 70.

Operator se oslobađa odgovornosti za štetu ukoliko dokaže da je primijenio odgovarajuće mjere zaštite koje su okolnosti zahtijevale kako bi spriječio ili ublažio štetu, a šteta je uzrokovana:

- a) ratom ili nekom posebnom prirodnom pojavom;
- b) od treće osobe čija je namjera nanošenje štete i
- c) zbog posebnih naredbi i mjera nadležnih tijela, a koje su direktno prouzročile štetu.

Članak 71.

Za pitanja odgovornosti za štetu koja nisu posebno uređena ovim Zakonom primjenjuju se opća pravila Zakona o obligacijskim odnosima.

XIII - KAZNE NE ODREDBE

Članak 72.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj svaka pravna osoba koja:

- a) prekrši zahtjeve iz članka 44. ovoga Zakona,
- b) izgradi ili upravlja radom pogona ili postrojenja ili obavlja djelatnosti bez pribavljenog okolišnog dopuštenja (članak 36.);
- c) izgradi ili upravlja radom pogona ili postrojenja suprotno okolišnom dopuštenju ili propisima (članak 38.);
- d) ne ispunjava zahtjeve ili uvjete utvrđene okolišnim dopuštanjem (članak 38.);
- e) prekrši zahtjeve iz članka 63. ovog Zakona;
- f) ne izradi plan za sprečavanje nesreća i ne poduzme preventivne mjere (članak 46.);
- g) ne izradi unutrašnji plan intervencije i ne dostavi ga nadležnom tijelu (članak 46.);
- h) ne podnosi nadležnim organima informacije, podatke ili dokumente potrebne prema ovom Zakonu ili drugim propisima (članak 45. i članak 24.);

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

XIV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 73.

(1) Propise iz članka 32. donijet će Skupština u roku od 3 godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Propis iz članka 36. donijet će ministar u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(3) Lokalne planove i programe jedinica lokalne samouprave iz članka 34. donijet će predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u roku 3 godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(4) Propis iz članka 25. donijeti će ministar u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Propis iz članka 41. donijeti će ministar u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 74.

Svi postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a nisu pravomoćno okončani rješavati će se po odredbama Zakona koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Članak 75.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona na području Županije prestaje važiti Zakon o zaštiti okoliša HNŽ/K („Narodne novine HNŽ/“, broj: 7/04).

Članak 76.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u «Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije».

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija-kanton
S K U P Š T I N A

Broj: 02-01-XV-192/12
Mostar, 31.05.2012. godine

P R E D S J E D A V A J U Ć I
Ramiz Jelovac, v.r